

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

HAT JELÖLÖLISTÁT ADTAK BE TEMESVÁRÓTT. A Keresztény Liga Cuza-frakciójának temesi tagozata tegnap délben nyújtotta be a kamarai választásokra a jelölőlistát. Listavezető Tieran Sándor gyáros, a többi jelölt a temesi tagozat tagjaiból került ki. A Keresztény Liga tegnap benyújtott listájával együtt jelenleg már hat listát adtak be a kamarai választásokra. A listák után eddig összesen hatszázhatvanezer leit fizettek be választási díj címén. A szenatori választásokon három lista fog küzdeni a többségért, a kisebbségi, a liberális és a nemzeti parasztpárti lista.

TITULESCU AZ UJ ROMÁN KÜLÜGYMINISZTER. Bukarestből táviratozzák: Legújabb távirati értesítés szerint Titulescu Románia londoni követe elfogadta a Bratianu miniszterelnök által felajánlott külügyi tárcát. Titulescu szerdán vagy esütörtökön érkezik Bukarestbe. Az angol sajtó rendkívül kedvezően fogadja Titulescu kinevezését, akit a legalkalmasabbnak talál arra, hogy Európa és a Balkán mai külpolitikai nehézségei között a román külügyeket vezesse. A Daily Telegraph magasztaló cikket ír Titulescuról és kifejti, hogy Titulescu személye garancia arra, hogy nem fogja egyetlen állammal a barátságát vagy szövetségét keresni, ami a balkáni diplomaták szokott hibája, hanem az új külügyminiszter fenntartja a jóviszonyt Angliával, Franciaországgal és Olaszországgal. A lap kiemeli még Titulescu érdemeit a Románia iránti bizalom helyreállításáról, elsősorban Románia háborús adósságainak rendezésénél folytatott londoni, párisi és newyorki tárgyalásokon.

A NEMZETI PARASZTPART TEMESI JELÖLTJEI. A temesvári központi választási irodánál tegnap nyújtotta be Bocu Széver és Cigareanu Liviusz dr. a nemzeti parasztpárt temesi tagozatának jelölőlistáját. A kamarai választásokra következők a jelöltek: Bocu Széver, Pascu János dr., Balta Koriolán dr., Jancu Sándor dr., Baran Koriolán dr., Leucuta Kornél dr., Vasiescu Misa, Lazar Kornél dr., Hiescu János és Lazarescu János földműves. A szenátusi lista a következőképpen alakult: Pascu János dr., Balta Koriolán dr., Agliceriu Remus, Neago Joanichie. A képviselőtestület szenátorjelöltje: Bugariu Széver dr.

Ügyész és vizsgálóbíró a szerb takaréokban

A passzívák állandóan nőnek, az aktívák csökkennek — A bűnügyi hatóságok lefoglalták a takarékpénztár könyveit — Két volt igazgatója után a főkönyvelő is eltűnt — Huszmillió lei forgó tőkével háromszázmillió devizaspekulációk — A lavina megindult

Temesvár, június 26.

A Temesvári Szerb Takarékpénztár ügyében bekövetkezett az egyedül lehetséges fordulat: a bűnös bankbukás a temesvári ügyészséget foglalkoztatja és

talán csak rövid napok kérdése, hogy azok, akiknek szerepük és részük van a részvényeseket és betevőket kifosztó botrányos manipulációkban az egyedül méltó helyre, a fogházba kerüljenek.

Amint a könyvek átvizsgálása tovább halad, úgy nőnek a passzívák, az aktívák pedig csaknem óráról-órára kisebbek lesznek. Míg tegnapelőtt még hetvenmillió lei tartozásról beszéltek, addig ezek a fedezetlen kötelezettségek mára már elértek a százmilliót. Nevetséges szánálásról beszélni, amelynek tervével az igazgatóság még tegnap kiadott kommunikációjában is igyekezett a betevőket megnyugtatni és átlátszó trükkkel megijeszteni, hogy ne merjenek feljelentést tenni, mert akkor semmit sem kapnak. Ezzel időt akartak nyerni, hogy a bankhitelezőket követeléseik redukálására bírják és akkor — úgy hitték — könnyebben bánhatnak el a betevőkkel. Erre azonban kezdettől fogva nem volt semmi kilátás, mert olyan bűnös manipulációk folytak, amelyeknek büntetőjogi következményeit csak úgy lehetett volna elhárítani, ha az igazgatóság érdekelt tagjai meghozták volna azokat az anyagi áldozatokat, amelyekkel a betevőket ki lehetett volna elégtetni. Ez azonban nem történt meg, mert

abban bizakodtak, hogy az összes csalásokat sikerül Hauska Rudolf és Rajna-Rosenthal Gyula volt igazgatókra hárítani, akik néhány hónap előtt kiléptek a bankból és azóta külföldön élnek.

Elfelejtették azonban, hogy a könyvekből megállapíthatóan olyan

visszaélések történtek, melyekért az egész igazgatóság anyagilag, az igazgatóság azon tagjai pedig, akik közvetlen befolyást gyakoroltak az ügyek intézésére, büntetőjogilag is feltétlenül felelnek. Felelnek különösen azon betevőkkel szemben, akiknél még a legutóbbi két hét alatt is fogadtak el betéteket, amelyekből természetesen már egy bani sem áll rendelkezésre.

A lavina megindult. Megállapítást nyert, hogy az ötmillió lei alaptőkével rendelkező intézet a leghazárdabb módon milliós valutaüzleteket bonyolított le, amelyek nyeresége egyszerűen elsikkadt. A nyereség rendszerint egyesek zsebébe vándorolt, míg a veszteség veszteségként szerepel a takarékpénztár üzleti könyveiben. Ezek talán az egyedül helyesen bevezetett tételek az üzleti könyvekben az utóbbi időben. Hauska Rudolf és Rajna-Rosenthal Gyula — mint megirtuk — külföldön vannak, de

eltűnt az intézet főkönyvelője, Golubovics László is, aki már egy hét előtt látta a bekövetkezőket és jobbnak találta szintén ismeretlen helyre távozni.

Önkénytelenül felmerül a kérdések egész halmaza az emberekből. Hol volt az igazgatóság? Hol volt az ellenőrzés? Mit csináltak a bankban az igazgatóság azon tagjai, akik rendszeresen ott tartózkodtak és tényleges részt vettek az ügyek vitelében? Tudniok kellett, hogy mi történik a bankban, miért tűrték a visszaéléseket? Miért igyekeztek még eltussolni a dolgokat, mikor már a verebek is csiripeltek a bűnös manipulációkról? Mikor — ha már előbb nem — Löwinger Ernő igazgató látva a helyzet reménytelenségét, eltávozott az intézet éléről, miért nem tettek rögtön jelentést az igazságügyi hatóságoknak? Tudva, hogy az intézet teljesen tönkre ment, milyen lelkiismer-

rettel fogadtak még el betéteket? Még evv egész csomó kérdés van, melyekre csak akkor kaphatunk feleleteket, ha feltételezzük, hogy voltak olyanok, akiknek érdekében állott a dolgok valódi állásáról hallgatni. Az igazi feleletet majd az ügyészség és vizsgálóbíró adja meg, mert nem tűrhető a háborúutáni lezüllött erkölcsi viszonyok mellett sem, hogy a közönséget egyesek a részvénytársaság takaró leple alatt kifosszák.

A közvélemény nyomása alatt az addig titkolódzó igazgatóság is szükségesnek látta az ellene egy autóeladásból kifolyólag tett jelentés kapcsán hosszabb memorandumot beadni az ügyészséghez, amelyet Bradescu Virgil főügyész tegnap egész napon át tanulmányozott. Utána utasítására megjelent a takarékpénztárban Popescu Marin ügyész és Popescu Péter vizsgálóbíró és lefoglalták az intézet könyveit.

A nyomozásban résztvesz Gutu Athanász rendőrigazgató, a bűnügyi osztály főnöke is. A vizsgálat elsősorban arra terjed ki, hogy az egyes bankhitelezők követeléseit honnan adódnak és a horribilis nagyságu devizaüzletek kikkel jöttek létre. A legközelebbi napok szenzációs fejleményeket hoznak a házard spekulációkba belebukott takarékpénztár ügyében.

NEGYVEN LEI FIZETÉSEMELÉS. A temesvári törvényszéken tegnap adták ki a felemelt fizetést, amelyet még nem a fizetésrendezésről szóló törvény értelmében számítottak, hanem a régebben beigért fizetésemelést tartalmazta. Az új fizetés a hivatalnokok körében a legnagyobb esalóadást keltette, mert az emelés havi negyven és száztizenny lei között mozog. Most egyelőre ismét várnak és remélik, hogy a fizetésrendezésről szóló törvény alapján kiutalandó fizetés talán majd mégis magasabb lesz.

Krayer-üzlet fiókja

Gyárváros, Strada
Dacilor (Fő-u.) 31

Jlatszerek, festékek, lakkok, ecsetek és háztartási cikkek

megnyílt

A temesi magyar jelöltek arcképcsarnoka

A Magyar Párt jelöltjei a kisebbségi blokk temesi listáján — A szavazók összetartásán mulik, hogy jelöltjeik a parlamentbe kerüljenek

Temesvár, június 25.

A romániai magyarság ismét az urnák elé készül, hogy szavazataival a parlamentbe igyekezzék küldeni azokat, akiket a maga képviselőjére méltóknak tart. Ha minden magyar választó kiveszi a maga választási igazolványát és a szavazással olegyet tesz állampolgári és faja iránti kötelességének, akkor jelöltjeink győzelme biztosra vehető. Az alábbi kis cikkben a nyomtatott betű segítségével meg akarjuk festeni azoknak az arcképet, akiknek személyében a magyarság bizalma összpontosul.

Tornya Gyula dr.

névének olvastán bizonyára felragyog minden magyar szem, mert lelkünkben felelevenedik mindaz, amit Tornya dr. az impériumváltozás óta a magyarságért cselekedett. Tornya Gyula dr. 1876-ban született Pancsován. Édesatyja körjegyző volt és mint ilyen hamarosan kinevezték Balázsfalvára. Tornya így került Erdélybe és ott nevelődött a székely bércek között. Középiskolai tanulmányait a nagyenyedi Bethlen-kollégiumban végezte, a felsőbb osztályokat pedig a balázsfalvi görög katolikus román gimnáziumban járta, ahol többek között Maniu Gyula volt az osztálytársa.

Tornya Gyula a magyar uralom idején önként járt román középiskolába és már akkor sajátította el a román nyelvet, nem is sejtve, hogy ezzel a tudásával később milyen nagy hasznára lehet majd nemzetének.

A jogot a kolozsvári egyetemen hallgatta, majd mint ügyvédjelölt Temesvárott telepedett meg. Később Csákován ügyvédi irodát nyitott. Hamarosan népszerű ember lett, mert sokat és önzetlenül dolgozott a népért. Tagja lett Csákova község képviselőtestületének, majd megválasztották vármegyei bizottsági tagnak. A háborút mint tartalékos főhadnagy szolgált végig. Az impériumváltozás után élénk részt vett kezdettől fogva a kisebbségi politikában, mikor pedig bekövetkezett az agrártörvény és a magyar telepésekre végzetes földkisajátítás, Tornya Gyula dr. készségesen vállalkozott arra, hogy a telepések ügyében minden fórum előtt eljár. Mikor az ország határain belül hiábavaló volt minden fáradozás és elkövetkezett annak a szükségessége, hogy az ügyet a népszövetség elé kell vinni, Tornya Gyula éjt nappallá téve alig fél év alatt olyan tökéletesen tanulta meg a francia nyelvet, hogy

a népszövetségi biráskodás során óras beszédekkel és a legnagyobb könnyedséggel tarthatta franciául. A népszövetség előtt elért eredményes munkássága elismerésül a magyarság bizalma a múlt esztendőben szenátori mandátummal a parlamentbe küldte. Mindnyájan ismerjük azt a nagy munkásságot, melyet Tornya Gyula dr. a szenátusban kifejtett. Minden törvényjavaslathoz hozzászólt és minden a magyarságot érdeklő kérdésnél kifejtette a nézeteit. Azonkívül mindig a legnagyobb lelkiismeretséggel járt el Bukarestben a magyar népkülönböző ügyeiben, és ugyszólván egyetlen szabad perce nem volt. Naponta harminc-nyolcvan, sőt több levelet is elintézt.

Németh Kálmán

neve — fiatalágának ellenére — már is eléggé ismeretes a magyarság köreiben. 1895-ben született a temesgyeői Folya községben, ahol atyja gazdatiszt volt. Ott nevelkedett a nép között és innen származik különös előszeretete a földmivelők iránt. Iskoláit az elemitől kezdve Temesvárott végezte és 1913-ban az állami tanítóképzőintézetben tanítói oklevelet

nyert. Alig kezdte meg azonban népoktatási pályáját, amikor kitört a világháború és neki is be kellett vonulnia. Mint honvédhadnagy különböző frontokon küzdötté végig a háborút és három ízben is veszélyesen megsebesült. A háboru végén mikor mint rokkant leszerelt, mellét egy csomó kitüntetés ékesítette. Akkor nekilátott mint tanító a népnevelés nemes munkájának. Előbb a Temesgyarmata községhez tartozó szőlőkben, majd később Nagykövésesen működött.

Közben számolva az új viszonyokkal megtanulta a román nyelvet, melyet szóban és írásban tökéletesen bir.

A tanítói pályától azonban elvonta a közgazdasági tevékenység, amikor 1921-ben apósa, Bozsák Mihály temesvári sodronygyárába mint igazgató belépett. Új szakmájába csakhamar beletanult és amellet nagy súlyt fektetett arra, hogy munkásainak szociális ügyeivel behatóan foglalkozzék. Ezen a téren sok üdvös tevékenységet fejtett ki, aminek eredménye az, hogy munkásai valóságos rajongóan érte. Elfoglaltsága mellett azonban élénk részt vett a közéleti munkában is. A gyárvárosi római katolikus egyházközség tanácsának tagja s mint ilyen sok érdekes és bevált tervet vetett föl színe. Mikor a Magyar Párt kibontotta zászlaját, Németh Kálmán az első egyike volt, akik a zászló alá szettek. Tagja lett a gyárvárosi altagezat vezetőségének.

Ugy Temesvárott, mint a Bánság különböző helyein rendezett szervezési gyűléseken mindig résztvett és talpraesett hozzászólásaival egyre szélesebb körökben ismertté tette nevét.

A múlt ősszel Gyertyószentmiklóson tartott nagygyűlésen feltűnést keltett azzal a beszéddel, amelyben kifejtette, hogy az agrártörvény következtében földnélkülivé lett magyarságot, amelyből leginkább városi munkás lesz, milyen eszközökkel kell a jövőben is megtartani a magyarságnak. Az utóbbi évek során kifejtett munkásságának eredménye volt az, hogy amikor most kiirták az új választásokat, a temesi magyarpárti altagezatok egyhangulag azt a kívánságukat fejezték ki, hogy Németh Kálmán legyen egyike azoknak, akik a magyarság nevében mandátumhoz juszanak. Agilitásától, szorgalmától sokat várnak.

Kabos Ármin

régi kipróbált harcosa a Közéletnek. Hatvan esztendő előtt született Nagyváradon. Már fiatal korában feltűnt tehetségével, melyet különböző társadalmi akciók szolgálatába állított. Szülővárosából a Bácskába került el és majd két évtizeden keresztül volt Zentán, ahol üzlete mellett ráérő időt szakított magának arra is, hogy közügyekkel foglalkozzék. Tagja volt a városi képviselőtestületnek és magyar lapot is szerkesztett. Husz év előtt telepedett le Temesvárott, amikor tulajdonába megszerezte a régi hirtév-

nek örvendő Uhrmann-féle könyvkereskedést és nyomdát, amelyet hozzáértésével és szorgalmával még jobban felvirágoztatott.

Városi és kereskedelmi ügyekben tett hozzászólásai Temesvárott is hamarosan feléje fordították a figyelmet és a közélet terén megérdemelt szerephez juttatták.

Hosszu időn keresztül elnöke volt a Kereskedők Egyesületének és ezt a tisztséget sok eredményes munka után csak másirányu elfoglaltsága miatt nem vállalhatta többé. Annál fokozottabb tevékenységet fejt ki azóta a Kereskedelmi és Iparkamarában, melynek régóta tagja. Közgazdasági téren szaktekintély. Mint publicista is nagy és figyelemreméltó tevékenységet fejt ki. Cikkeiben mindig van megszívlelendő tartalom. Magyarságában törhetetlen és tántoríthatatlan küzd a magyarság gazdasági és kulturális jogaiért. Hatvanadik születésnapja alkalmából a magyarság és a kereskedelmi érdekeltség igaz szeretettel ünnepelte.

Horváth József dr.

karánsebesi ügyvéd a községi testületek magyar szenátorjelöltje, 1873-ban született Zentán, ahonnan tanulmányainak elvégzése után a Bánságba került. Nehány esztendőn keresztül Bozovicsen volt ügyvéd, ahonnan az ezerkilencszázas évek elején áttelepedett Karánsebere. Tökéletesen megtanult románul és hamarosan felismerte azt, hogy ezen a földön a magyarság és románság egymásra van utalva és megértésben, testvéri szeretetben kell élnie, ha boldogulni akar.

A magyar-román közeledés érdekében már husz év előtt mozgalmat indított, melyet számtalan újságcikkben és népgyűlésen fejtett ki.

Mozgalma széles körökben rokonszenvvel és mélytánnyal találkozott s nem rajta mulott, hogy az ügy nem tudott kellő gyümölcsöt érlelni. Maniu Gyulával, Vajda Sándorral és a románság más jeleseiével való jó viszonya még ebből az időből származik. Az impériumváltozás után újra a régi mozgalom szolgálatába állott. Bárha hatalom tekintetében a románság és magyarság helyet cserélt, a két népek egymásrautaltsága ma is változatlanul megvan és ezt hirdetve igyekszik Horváth József dr. a magyarság kisebbségi helyzetét enyhíteni, javítani, kulturális érdekeit előmozdítani. Széleskörű tudása, alapos jogi és szociális képzettsége valóságos predestinálják arra, hogy a magyar parlamenti csoport munkájából kivége a maga részét. Természeténél fogva talán nem fog minden vitában résztvenni, azonban annál értékesebb lesz az a tevékenysége, melyet bizonyos akciók és viták előkészítése terén fog kifejtetni. Szükség van reá, mint olyan emberre, aki minden hasznos munkásságán kívül még arra is alkalmas, hogy a kisebbségi jogokért tollával a bukaresti román sajtó sábjain is sikra szálljon.

Beraktározók figyelmébe!

A józsefvárosi állomás közelében
villagos, száraz, nagy raktáraink
mindennemű beraktározásra
alkalmasak. —: Méltányos árak.

SCHÖFFER MIHÁLY szállítócég
Temesvár-Belváros, Jenőherceg-u. 18. —: Telefon: 371.

Költözködés, Tömegfuvarozás.
Autófuvarozás: Lugos, Arad, Oradea
és vissza.

Köpenyegforgatók voltak az emberek régen is

Temesvár, június 25.

Az osztrák császári önkény lefejeverte a nemzetőrséget, a háromszínű trikolor helyébe a fekete-sárga zászló került, hatósági parancsszóra ünnepleni kellett az osztrák császár trónralépését, mindenkitől hűségnyilatkozatot vettek és amint a honvédek győzelmei kevesbedtek, úgy került lassan mind több és több fekete-sárga kokárda az emberek mellére. Ezért jogosan séhajt fel naplójában Küttel Károly polgármester, mikor néhány heti távollét után visszatért Temesvárra, hogy az emberek nem a régiéek már...

Október 14.

Megtörtént alkotmányos országban, a legnagyobb merény, törvény erőszakos letapodása idegenek és elfajult, félrevezetett polgártársaink által, kiknek destinációjára a törvény megőrzése, jövőn a parancsolat bárhonnán. Mindez hazánk trikolorja alatt történt, melyek a várparancsnokság kormány- és főparancsnokság erkélyeiről lelégáltak. De bármily tragikus vala az egész, mégis komikus vala, mivel a katonaság a helybeli egy negyedik kevesebb számu, történeket sem látott, „harmlos“ nemzetőrség lefejevertetését, vitéz lettek nézte, — de mentől komolyabb ráncokba szedték arcaikat, annál jobban kitüdköklött a don quichotteria.

Október 15.

Eleve vett engedelem és utlevéllel, itt hagytam Temesvárt tizenegynapi időre.

December 23.

Hazajöttem, miután már november elején is utaztam vala Sándorházaig, de ezidő alatt Torontálmegye részéről húzott fegyveres vonal miatt, hazam nem jöhöttem. Az itteni helyzet teljesen megváltozott, az emberek sem a régiéek, a megye más alakban, a városi magistrátusban az én helyemben Koronghy helyettesítve.

December 31.

Ferenc József trónralépésére rendezett ünnep. Mai napra Te Deum rendelve minden templomban és este kivilágítás, legalább két gyertya minden ablakban. A Casinóból néztem a felállított katonaságot, szürkületkor az ágyutüz szobámba behallatszott. Déliben diplomatikai ebéd, fent az ómegye házában, hol Ambrózy hajdan fényelt vala, a muzsika hangjai az utcára hallatszottak. A terem „fekete-sárga“ vala, a beszéd és toaszt német és a régiéi vivat. Báró Blombergnek Versetzu leendő mielőbbi satisfactiójára is ittak vala.

Január 7.

Kijött egy városi négy nyelvés plakát, mely tudatja a közönséget, hogy kiki az új császár iránt való szeretetét és hűségét, sajátkezü aláírással tanúsítani siessen, hozzátéve, hogy ki azt három nap alatt tenni elmulasztja, a következményeket magának tulajdonítsa. Sietett is kiki hajlandóságát és rokonérmelmét az új császár iránt mint kívántatott, tanúsítani.

Január 21.

Alig, hogy Rajasits Öszentsége nekünk visitet nem csinált volna: versetzi körútjából a várhoz is közeledett Furesa, épp ez időben azt mondták helyben, hogy a császári fekete-sárga színeket mellőzgetni kezdik és a temesvári cs. és k. haditanácstól sem akarnak függni.

Február 9.

Tegnap este Kreibig színészigazgató, előlépett a színpadra és azon örvendete hirt hirtet, hogy Ó-Aradól a cs. és k. katonaság bevette és megszállta légyen, egyben 25 ágyu birto kába jutván. E hirnek teljesen ellenkezője csipős mártással érkezett ma reggel, mi okból hallani beszélni hogy politika nem teatrumra való.

Hogyan bucsuzott Temesvár a lóvasuttól

Huszonnyolc év előtt indult meg az első villamos Temesvárott — Reggelig tartó bankett, melynek vendégei az akkori rendőrkapitány vezetésével cigányzenével tartották a második közigazgatási bejárást

Temesvár, június 26.

Négy nap múlva huszonnyolc esztendője lesz annak, hogy a temesvári villamos vasút 1899. július 1-én megindult. A régi lóvasut évtizedes fennállása után eltűnt és Temesvárnak — amivel sok jóval nagyobb és forgalmasabb európai várost megelőzött — modern közúti közlekedése lett. Az érdem első sorban Baader Henriké, a lóvasut akkori igazgatójaé, rajta kívül pedig Telbisz Károlyé, a város nagy polgármesteréé, akinek hervadhatatlan érdemei vannak Temesvár fejlődése körül. Baader Henrik a budai műegyetem elvégzése után a múlt század hetvenes éveiben került Temesvárra. A lóvasut igazgatója lett, amely vállalat akkoriban még magánrészvénytársaság kezében volt. Baader Henrik, aki sok ambícióval és a modern haladás iránti rajongással telítve jött Temesvárra, elhatározta, hogy új pátriájának minden tekintetben szolgálatára lesz. A város technikai berendezése terén sok üdvös újítást hozott be, amelyre a polgárok bizalmát és elismerését elnyerte. Alig pár évi temesvári tartózkodás után azzal a tervvel állott elő, hogy

az utcai gázvilágítást meg kell szüntetni és be kell vezetni a villanyvilágítást.

Sok akadályba ütközött ez a szándék, de szívós kitartása győzött és Temesvár volt az első város egész Európában, amelynek utcáin az esti sötétség beálltával felcsillant a villanyfény.

Baader Henrik a gáz után a lóvasut is kiakart szorítani a temesvári utcákról. A villamos vasut tervét a kilencvenes évek elején vetette fel először. Azonban rá sem hallgattak. De szívósságát ez nem lohasztotta. Irt egy csomó cikket a kérdéstről a lapokba, többször felhozta a városi képviselőtestületi gyűléseken, magánúton egyenként igyekezett meggyőzni mindenkit, akinek ebbe beleszólása volt, közben titokban csinálhatta a terveket és a költségvetést. Telbisz Károly polgármester hamarosan lelkesedni kezdett a tervért és a lóvasut részvénytársaság vezetőségénél többször járt el, hogy fogadják el Baader terveit. Végre 1896-ban minden illetékes fórum hozzájárult, hogy csinálják meg Temesvárott a villamos vasutat. Az építésre nemzetközi pályázatot irtak ki és a lóvasut részvénytársaság a Felix és Singer berlini építési cég ajánlatát fogadta el. Az építést 1897-ben kezdték meg és annak vezetője a berlini cég részéről Hirsch főmérnök volt, aki több mérnökkel, rajzolóval és munkavezetővel Temesvárra költözött. Az építés két teljes esztendőig tartott és 1899 június elején fejeződött be. Közben elkészült a Gyárvárosban a nagy garázs is, melyet Hardt Károly temesvári építész létesített. Megjötték a Budapestben, rendelt villamos motorkocsik is és a garázsban folyt a személyzet kioktatása. Az új villamosvasutnak fővonala volt a gyárvárosi Malom-térről a józsefvárosi állomásig terjedő vonal, ugyancsak akkor készült el az erszébetvárosi elágazás a Mária-szobornál, valamint a gyárvárosi Kossuth-térről a Buziási-ut felé menő elágazás is. Rövidesen kész lett a Preyer utcai vonalrész, majd a gyárvárosi állomásra vivő szakasz.

Minden magyar arra a listára szavaz, melynek jele

1899 június végén egy kis botrány támadt a villamos körül. Luschinger mérnök, aki a villamosvasutat építő cég tisztviselője volt, összeveszett főnökével és kilépett.

Közben azonban a Temesvári Zeitung munkatársa előtt odanyilatkozott, hogy a temesvári villamos rossz és hogy tulsok kanyarodót csináltak, ami az építkezést megrágitotta és időben meghosszabbította. Emiatt hírlapi polemia is támadt és bíróság elé is került volna az ügy, azonban Luschinger mérnök egy szép napon írásban minden állítását letagadta és elutazott Temesvárról.

1899 június 25-től fogva a lóvasuti kocsikon plakát volt kifüggesztve, amely a közönséggel tudatta, hogy a villamosvasut július elsején kezd meg járatait. Közölték a plakátok azt is, hogy ötféle távolsági szakasz lesz és azokon a jegyek négy, hat, tíz és tizenkét krajcárba kerülnek. Gyermekek két éves korig semmit, két éves kortól tíz éves korig bármely szakaszon négy krajcárt fizetnek. Megjegyezni kívánom, hogy később, mikor a villamos vasutat a magántársaságtól a város vette át, a nagyobb távolságra szóló jegyek olcsóbbak lettek. 1899. június 14-én éjjel, amikor a lóvasuti üzem már szünetelt, Hirsch főmérnök az összes vonalokon próbaautót csinált az egyik villamos kocsin és a próba fényesen sikerült. Ennek alapján kérték a műtanrendőri bejárást, melyet 1899. június 30-ra tűztek ki. A bejárást vezetője Képegy Árpád miniszteri tanácsos volt, aki előző napon érkezett meg Budapestről Temesvárra. Eljött továbbá Urban Adolf, az építést finanszírozó Forgalmi Bank igazgatója, Wahle főmérnök a berlini Felix és Singer cég képviselőjében, Haussmann Károly és Lipovszky Nándor a magyar államvasutak részéről. A város képviselőjében Telbisz Károly dr. polgármester, Geml József főjegyző és Bandl Rudolf rendőrfőkapitány vettek részt a műtanrendőri bejáráson. Az egész bejárást egy incidenst kivéve simán folyt le.

A virággal és zöld lombbal díszített villamos kocsi a Szentgyörgy-térről reggel kilenc órakor vitték el a bizottság tagjait.

Minden egyes utszakaszt, kanyarodót alaposan megvizsgálták és tetszettek a Szentgyörgy-téren, a Mária-szobornál, a Küttl-téren, a józsefvárosi templommal szemben, a józsefvárosi állomáson

Házhelyeket osztottak Végváron a hadviselteknek, de nincsen benne sok köszönet

Végvár, június 25.

Mennyi sok magyar panasz gyűlemlik össze az országban szanaszét fekvő községek mélyén! A legtöbb fájdalmukat befelé, magukba sűrítik el zaklatott magyar véreink, akiknek nem természeté, hogy minden sérelmükkel mindjárt a Magyar Párthoz, a magyar ujsághoz siessenek. Sok gondjukról csak a véletlen során szerzik tudomást az ujságíró, aki aztán siet az nyilvánosságra hozni abban a reményben, hogy ezzel talán mégis csak lendít valamit az ügyön. Ilyen eddig nyilvánosan még nem tárgyalt sérelem az alábbi is, amely Végvár községben ért hatvan testvérünket.

Végvárott is kihirdették, hogy mindazok a katonaviselt emberek, továbbá rokkantak és hadiözvegyek,

és a Kossuth-téren felállított fedett várakozó helyek, melyek közül néhány még ma is létezik. Mindenütt mindenről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak és a tapasztaltakat jegyzőkönyvbe is foglalták mindjárt. A Hunyadi-uton azonban Kovács Akos műszaki tanácsos kijelentette, hogy neki az alépitmény nem tetszik és azt közelebb kell építeni a járdához, mert így kevés hely van a kocsik számára az utcaközépen. Azt kívánta, hogy a kérdéses szakasznak rendeljék el az átépítését. Nézetét senki nem osztotta és igyekeztek őt jobb belátásra bírni, azonban hiába. Kijelentette, hogy a jegyzőkönyvet nem írja alá és a bankettre sem megy el. Eltávozott, a bejárást azonban folytatták nélküle. A bejárást végeztével a mostani Ferdinánd-szállóban, amelynek akkor Koronaherceg-szálloda volt a neve, nagyszabású bankett volt. Witzeneit z Márton, az étterem bérlője a remek menüvel kitett magáért. Az első felköszöntőt, Telbisz Károly polgármester mondotta, utána Besseney Ferenc képviselő, Képegy Henrik ügyvéd, Baader Henrik és mások beszéltek. A bankett résztvevőinek a fele késő éjjel ment haza. A másik fele azonban ott maradt az étteremben cigányzene és bor mellett. Közben kivilágosodott, felkelt a nap és az utcáról egyszerre csak csendes hallatszott be. Kiderült, hogy a villamos, amely a lóvasut helyett akkor kezdte meg a rendes közlekedését, megindult kocsijaival az első turára. A társaság erre boros üvegekkel együtt Bandl Rezső főkapitány vezetésével megindult és maga után hozta a cigánybandát is.

Mikor aztán a legközelebbi villamos kocsi a Koronaherceg-szálloda elé érkezett, cigányostul felkapaszkodtak rá és idogálva, muzsikálva utaztak.

A jókedvű urak azonban sorra fogyatkoztak, mert mihelyt valamelyik lakása közelébe ért, leszállott és ment haza aludni. Bandl főkapitány azonban rendületlenül végigutazta az összes vonalakat és lerakta mulató pajtásait, végül pedig a cigányokat is. Nyolckor aztán egyenesen a városházára igyekezett. A Jenőherceg-téren leszállott a villamosról, bement a hivatalába, megmosakodott, aztán felsietett Telbisz Károly dr. polgármesterhez és jelentette, hogy a bankett véget ért és hogy a villamos reggel a rendes időben megkezdte az üzemét.

Kubán Endre.

mészetes fejlődése és nagyobbodása, az új házak tulajdonosai pedig, akik majd mindnyájan a községben dolgoznak, könnyen járhatnak dolguk után.

Nagy volt azonban a meglepetésük, amikor egy szép napon értesítést kaptak, hogy a házhelyek kiosztása már megtörtént és nemsokára várható a birtokbábelhelyezés. A megjelent emberek érdeklődni kezdtek és megtudták, hogy Agraru temesvári törvényszéki bíró a vármegyei agronóm kíséretében Végvár községben járt, magukhoz vettek egy községi esküdtet, egy rendőrt és az egyik éppen véletlenül odahaza levő agrárdelegátust és kimentek a határba. Messze a Gátalja-Végvár-buziási vasutvonalon túl, a községen kívül majd három kilométernyire, a kataszteri mérnök, aki ugyancsak Temesvárról érkezett, kimérte a hatvan házhelyet és aztán a bizottság visszatért a községbe, a temesvári urak pedig elutaztak.

A törvény előírja, hogy az ilyen eljárásához az igényjogosultakat is meg kell idézni, ami azonban nem történt meg s az érdekeltek csak utólag szereztek tudomást az egészről. Nem kaptak értesítést még az agrárdelegátusok sem és az egyiket csak véletlenül találták meg a faluban. A másik dolgozott a mezőn s mikor este hazatérve az esetet megtudta, mindjárt jelentést küldött az agronómiahoz és megírta, hogy semmiféle értesítést nem kapott. Az új telepnek ilyen messze kint a községen kívül való létesítése sok hátránnyal járna. A munkásembereknek sokat kellene gyalogolni munkabemenet és visszajövet. Azonkívül az új telepen nem lenne semmiféle bolt, iparosműhely, utak nincsenek, messzire esik minden hatóság, posta és a távrida, büntény vagy tűz esetén a rendőrség és a tiszaltság csak sokára érhetne oda. Az iskolás gyermekeknek igen megnehezítené az új telep létesítése az iskolalátogatást.

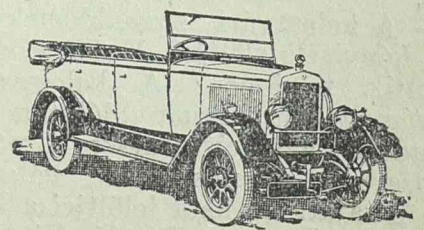
Az igényjogosultak panaszaitak memorandumba foglalták és kérték, hogy a bizottság szálljon ki újból a községbe

és az első felmérést hatályon kívül helyezve mérje ki a hatvan házhelyet közvetlen a község végén. A memorandumot a község pártoló véleményével elküldték az agrárbíróhoz, az agronómiahoz és a földmivélsügyi miniszteriumhoz is. Azóta már hosszú hónapok teltek el és még választ sem kaptak. Ez teszi sérelmüket még fájóbbá. Itt volna a legfőbb ideje, hogy valaki erőlyesen vegye kezébe a szegény hatvan végvári ember házhely-ügyét.

Készíték divatöltönyöket garancia mellett 1000 leiért. Fiuöltöny 800 lei, vasalás 60-80 lei. Elvállalok minden szakmába vágó munkát olcsón
Amigó József Józsefv., Begabalsor 26

MORRIS

„the Wheel of the World“

Morris Motors Ltd.
Cowley-Oxford, England

Vezérképvisellete:

KARNER EDE
automobilosztály

Temesvár, Uri-ú. 12. :. Teleion 8-90.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okiráltságban 4 lei. Külföldön előfizetési díj egész évre 900 lei, fél évre 500 lei.

Felelős szerkesztő:

VUCHETICH ENDRE Dr.

Coste Gyula dr. pretektsusi kinevezése

Néhány nap előtt jelezte már a Déli Hírlap, hogy a temesmegyei pretektsusi állást a liberális kormány minden valószínűség szerint Coste Gyula dral, Temes-Torontálmege közel négy éven át volt pretektsusával tölti be, aki fegyelmet és rendet tartott a megye közigazgatási hálózatában. Tegnap Franasovici belügyi államtitkár telefonon közölte, hogy a kormány előterjesztésére Öfelsége újból Coste Gyula drt nevezte ki Temes megye pretektsusává és a kinevezés a hivatalos lap mai számában már meg is jelenik. Az új pretektsus a következő nyilatkozatot tette munkatársunk előtt:

— Munkásságomat mindenki ismeri, az nyílt és egyenes. Most mint Temes-Torontálmege újból kinevezett pretektsusa ott kezdem, ahol két év előtt elhagytam. A törvények és a kötelességteljesítés öre leszek, vigyázok arra, hogy közigazgatásunk azt a nívót képviselje, amelyet ez a nagy megye megérdemel. Munka, becsület, törvény, ez a programom és egyenlő mértékkel mérek. A törvény, a rend és a fegyelem embere vagyok.

Coste Gyula dr. kinevezése garancia arra, hogy Temes-Torontálmege újból mintamegye lesz. A prefektúra hivatalos átadása hétfőn megy végbe, amikor Balanescu ezredes, delegált prefektus átadja hivatalát.

— Az új udvari marsall. Bukarestből táviratozzák: A fővárosi lapok értesülése szerint Anghelescu tábornok hadügyminiszter helyébe az Averescu kormány hadügyminiszterét Mircescu tábornokot nevezik ki udvari marsallnak.

— Ferch kanonok szabadságon. Ferch Mátyás kanonok, belvárosi plébános hétfőn kezdi meg négy hétre terjedő szabadságát. Ferch kanonok egészségi állapotának helyreállítására Reichenhall fürdőbe utazik.

— A magyar piaristák új rendfőnöke. Budapestről táviratozzák: A napokban elhunyt Hám Antal piarista rendfőnök utóda Szolgyenyi János, a rend kormánytanácsának első kormánysegéde lett, aki 1893-ban és a következő évben Kolozsvárott a rend hittudományi tanárképző intézetének igazgatója volt.

— A kolozsvári szociáldemokraták képviselőjelöltjei. Kolozsvárról jelentik telefonon: A kolozsvári törvényszéken tegnap délután elfogadták a szociáldemokrata párt kolozsvári vezetőségének választási listáját. A lista jelöltjei a következők: Jumanca László, Ujhelyi Ferenc, Raffay István, Bruder Ferenc, Ursica György és Schnek Ferenc.

A legdivatosabb

mintás granadinok
nagy választékban

KANIZSA LIPÓT

nődivatruházában II., Andrásy-ut.

Három magyar falu Oroszországban melyet negyvennyolc és a világháború foglyai alapítottak

Temesvár, június 26

Energikus arcú, merész elhatározású, komoly fiatalember kopogtatott tegnap a szerkesztőség ajtáján. A legegyszerűbb cserkészviselet fűdi a testét és a szókimondás sugárzik a szemében. És amint elmondja jövőlének a célját, egy merész, de nagyszerű terv bontakozik ki a szavai alól. Lipesében végezte Kollár Gusztáv a közgazdasági akadémiát és amikor visszatért Budapestre, nem nyugodott meg, nem állt be gazdatisztnak valamelyik uradalomba, hanem

ajtóról ajtóra járt, mindenütt előadta merészvágású tervét: világméretű ultra akar indulni, hogy megismerje a világ gazdasági helyzetét,

tanulni akar, tapasztalatokat szerezni és azokat azután hasznosítani és értékesíteni. Kollár Gusztáv tíz évre tervezte az utját és ebből már négy és fél évet eltöltött. Járt Délamerikában a fazendákon és megsiratta szerencsétlen rabszolgasorsba került kivándorlókat, megcsodálta Haiti szigetének kávéültetvényeit és elvetődött a Kaszpitó vidékére is. Funchalban meglátogatta Károly ekzszkirály sírját, míg a Kaszpitó vidékén a két történelmi korszak összetalálkozásának le-

hetett a tanuja. Ugyanis az 1848. szabadságharcban orosz fogságba került magyarok összeültek a mostani világháború alkalmával fogságba került magyarokkal és magyar közönségben élnek három szintizta magyar faluban. Nagyszerűen beszéli az összes kultúrnyelveket és világméretű utján most elérkezett Romániába is, ahol elsősorban az agrárreform utáni helyzetet tanulmányozza. Felkeresi az összes gazdasági egyesületeket, meglátogatja az erdészeti szakiskolát és minden olyan intézményt, amely kapcsolattal bír a gazdasággal. A Bánság egyes községeibe is elvisz az utja, majd Erdélybe megy és onnan a beszárabjai gyümölcstermelés tanulmányozására indul. Gyönyörű és szép terv a Kollár Gusztáv terve, aki mellesleg

régi ismerőse Temesvárnak, mert mint a Bácska játékosza annak idején többször játszott a Kinizsi ellen

és ez a visszaemlékezés kedves emlékeket elevenített fel benne. Hisszük, hogy ezt a napbarnított férfit, akit a tudás és tapasztalás vitt a vándorútra, meleg szeretettel és kedvesen fogadják mindenfelé. Kollár négy napot tölt Temesvárott és a Bánságban.

— **Prefektusok értekezlete.** Bukarestből táviratozzák: Tatarescu miniszter hétfőn Dévára utazik, ahol prefektusi értekezletet tart a bánsági és délerdélyi prefektusokkal, majd megadja nekik a választásokra vonatkozó utasításokat. Kedden Tatarescu Kolozsvárra utazik, ahol Északerdély prefektusainak adja meg ugyanezek a választásokra vonatkozó utasításokat. A prefektusi értekezlet összefüggésben áll azzal a rendelettel, amelyet Djuca külügyminiszter adott az összes prefektusoknak a választási agitáció szabadságára vonatkozólag.

— **Bogdan rendőrfelügyelő temesvári kinevezése.** A temesvári rendőrséghez távirat érkezett, amely szerint a belügyminiszter Bogdan Vazul belügyminiszteri rendőrfelügyelőt delegálja temesvári rendőrprefektusnak Liuba Valér dr. jelenlegi rendőrprefektus szabadságidejének tartamára. Liuba prefektus július hó elsején kezdi meg a szabadságát. Bogdan belügyminiszteri vezérfelügyelő nem ismeretlen a temesvári közönség előtt, mert másfél év előtt vizsgálatot vezetett a temesvári rendőrségen és akkor néhány héten keresztül ideiglenes rendőrprefektusi minőségben működött. Előzékenységevel megszerezte a temesvári közönség rokonszenvét.

— **A beteg miniszter.** Bukarestből táviratozzák: Lupu drt tudvalevőleg néhány nap előtt autóbaleset érte és ez alkalommal lábán zúzódásokat szenvedett. Lupu állapota változatlan és a szobát legálább még két hétig nem hagyhatja el.

* **Divatlapok és kézimunka folyóiratok** Libronál. Telefon 23-37.

— **Sulyosan beteg Nikolajevics nagyherceg.** Varsóból táviratozzák: Chiogniban levő kastélyában nagybeteg fekszik Nikolajevics Miklós nagyherceg, a háború alatti orosz hadsereg volt főparancsnoka. A főherceg betegágyához táviratilag hívták meg Wrangel tábornokot.

* **A magyar nők nyári mulatsága ma van a Vadászerdőben.** A közönséget reggeltől estig két zenekar fogja szórakoztatni, lesz ezenkívül amerikai házasság, kacsalálást, kabaré és más sok mindenféle szórakozás. Lesz virsli, lacikonyha, bor- és sörátor, cukrászda, stb.

— **Rózsakirálynő választás is lesz július 3-án a Lunaparkban rendezendő nagy mentő mulatságon.** A délután 6 órakor összegyűjtött szavazati lapok alapján meg lesz koronázva a rózsakirálynő, ki azután földiszított négyes fogatban a városban kocsikáztatni fog. A most már megkoronázott rózsakirálynőnek jogában áll egy urat kísérőnek választani. Visszaérkezve a Lunaparkba, átveszi a mentőtársulat ajándékát, melyet egy bizottság fog átadni, majd le lesz fényképezve és a felvétel neki átadva, képét pedig a helybeli lapok közölni fogják. Szavazási lapok a mentőállomáson már most kaphatók.

* **Orvosi hír.** Kerényi Béla dr. gyermekorvos rendelőjét áthelyezte Gyárvaros, Andrásy-ut 18. sz. alá a milleniumi templommal szemben. Telefon: 13-33.

— **Akar saját kocsiján járni?** A július 3-án a Lunaparkban megtartandó mentők nyári mulatságán 20 leivel nyerhet egy egyfogatu csinos hajtókocsit lóval, szerszámmal együtt.

JÓNAPOT KIVÁNOK, felüti-e már magának is, hogy mint tavasszal a fecské, olyan pontosan tünik fel Felei Fazekos Bertalan mindenes választás előestéjén egy-egy lapalapítással. Így történt most is. Már-már azt hittük, hogy Bertalant valami baleset érte, de tegnap azután megnyugodtunk. Megjelent Bertalanka új lapalapításának első fecskéje. Nem csalódtunk. Bertalanka nem változott. Ezuttal Háromszékben igyekszik a székelységet eltántorítani a Magyar Párttól. Hogy ez nem fog neki sikerülni, az természetes. Azonban éppen olyan természetes, hogy néhány hétig ismét kéjeleghet abban a szerepben, hogy szerkesztő. Ő az a bizonyos selma...

— **Kisorsolták a választási elnököket.** A temesvári központi választási iroda egyezben már kisorsolta azokat a bírakat, akik a mostani választáson, mint választási elnökök szerepelnek. Tegnap azonban újabb sorsolást eszközöltek, amelynek alapján a temesi központi választási iroda elnökhelyettese Popescu Péter vizsgálóbíró helyett Hermann János dr. törvényszéki tanácselnök lett. A választási körzetek élére is más bírák kerültek a tegnap megtartott sorsolás alapján. A községi képviselőtestületek a törvény értelmében külön szenátort választanak. A képviselőtestületi tagok Temesvárott választják meg szenátorukat július tizennyolcadikán és erre a választásra három körzetet állítottak fel. Az első körzet szavazóhelyisége a kereskedelmi iskola, elnöke Jeremia Miklós dr., a második a piarista gimnázium, elnöke Gabriel Viktor dr., a harmadik pedig a Diaconovici Loga és elnöke Lambrino V. dr. törvényszéki bírák.

— **Halálozás.** Magyar József, a Márki és Barta gépgyár főkönyvelője hetven éves korában meghalt. Magyar József egyike volt a régi világ embeinek és közvetlenségével s szeretetreméltóságával sok barátot és tisztelt szerzett magának. Gyermekei nincsenek és halálát csak távoli rokonság gyászolja. Ma délelőtt tizenegykor temetik a belvárosi Erzsébetudvarban lévő lakásából.

— **Törülközővel felakasztotta magát.** Budapestről táviratozzák: Klein Adolf uradalmi főintéző betegsége felfelt érzett elkeseredésében öngyilkosságot követett el. A Korányi-klinika fürdőszobájában szétvagdalt egy törülközőt és azzal felakasztotta magát. Az ápolószemélyzet feltörte az ajtót és ekkor már holtan találta.

* **Női és férfi szalmakalapok,** valamint finom női filckalapok legelőnyösebben N. C. Daniel cégnél. Detailelás a gyárépületben: József-tér (Küttl-tér) 12.

— **Megindult a hegyóriás hóteteje** Milanóból táviratozzák: A Mont Blanc hegyóriás Brenova nevű glecsere reászakadt Notre Dame de Guerisson falucska mellett elfolyó Dora-patakra. A rengeteg hó méternyi magasságban eltorlaszolta az utat és elolvadván az egész környéket valóságos tó lepte el.

— **Szeret táncolni?** Ha igen, úgy jöjjen el a mentők nyári mulatságára, mely július 3-án a Lunaparkban lesz és melyen charleston-verseny is lesz.

Van szövete?

hozza el hozzám, készítik Önnek elsőrendű öltönyt mérték után, fővárosi ízléssel 1300 L.-ért
WOLF P. uriszabó műterme.
Belváros, Lonovics-u. 4. l. em.

Minden magyar arra a listára szavaz, melynek jele

Törzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'11, Párisban 15'30

Temesvári magánárfolyamok 1927 június 26-án reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Angol font: 818'00-820'00-815'00, dollár: 167'50-168'00-167'50, dinár: 2'95 külföldi, 3'00 belföldi, 2'90 effect, hollandi forint: 67'50-67'60-67'00, francia frank: 6'60-6'65-6'70, olasz lira: 9'75-9'80-10'60, cseh korona: 5'00 5'02-5'00, osztrák silling: 23'65-23'75-24'00, német márka: 39'95-40'10-40'00, magyar pengő: 29'30-29'45-29'50, svájci frank: 32'30-32'40-32'00.

Terményárak:

Buza 800, árpa 500, rozs 600, zab 570, tengeri 500 lei métermázsanként ab feladóállomás.

TERJEDNEK A KOMMUNISTA ZELMEK. Athénből táviratozzák: A görög kormány felszólította az összes balkáni államok kormányait Törökország kivételével, hogy a Balkánon eljuttatott kommunista üzemek ellen gyűjtésen szervezzék meg a védekezést. Indítványozta a görög kormányt is, hogy első sorban a balkáni endőrfőnökök gyűljenek össze Athénben tanácskozással. Anglia támogatja ezt a kezdeményezést.

Visszahelyezték Kolozsvár régi tanácsát. Kolozsvárról táviratozzák: az Averescu-kormány első idejében lemondították a kolozsvári városi tanácsot, új választást rendeltek el és rövidesen, már új tanács működött. A elosztás ellen a régi tanács panaszal fordult a kolozsvári ítéletábrázhoz, amely két hónap előtt kimondta, hogy a tanács feloszlátása jogalan volt és elrendelte a hivatalba való reintegrálását. Ez ellen a belügyminiszterium képviselője felelősséget adott be. Két nap előtt a belügyminiszterium a felelősséget visszavonta és egyben táviratilag visszahelyezte a Mihályi Tivadar polgármestersége alatt működött városi tanácsot. A tanács beiktatása tegnap ment végbe.

Negyven lakó fölött lebontják a házat. Két héttel ezelőtt — mint azt a Déli Hírlap megírta — bedőlt a gyárvárosi Török Császár kávéház épületének baloldali szárnya. A Déli Hírlap akkoriban egy bizottság kiküldését sürgette, amely a helyszínén vizsgálja meg az épületet, mert a bennelakás életveszélyes. Az állandó választmány Gabriel József, Craciun György dr. tanácsosokból és Suciú Adrian városi mérnökökből álló bizottságot küldött ki, amely a napokban tart helyszíni szemlét. Valószínű, hogy az egész épület lebontásra kerül. Az okoz gondot, hogy a közel negyven lakót hol helyezték el.

Óvatosság az utcákon, mert vásárnapon megláthatja azt az egyfogatu hajtókocsit lóval együtt, mely a mentők sorsjegyhúzásának főnyereményét képezi. Ugyanott a kocsi mellett vásárolhat sorsjegyeket is. A kocsi mindenütt megfordul. Sorsjegyeket egyébként kaphat a mentőállomáson, Löbl-éknál és a parkünnepélyen.

Ne panaszkodjék lábizzadásról, inkább használjon **PEDISAN** lábsót, mert csak az segít.

A választási igazolványok kiosztása. A temesvári járásbíró, amely a választási igazolványok kiosztását eszközli, ezúton is értesíti a választókat, hogy ma, vasárnap délelőtt kilenc órától tizenegyig Fischer János táblabíró az 52. számú szobában, Fiala Kálmán dr. pedig az 55. számú szobában osztja ki a választási igazolványokat és pedig Fischer táblabíró az A, B, C, D, E és U kezdőbetűs, míg Fiala Kálmán dr. az F, I, J, L, T kezdőbetűs választók igazolványait. Holnap, hétfőn Fischer és Fiala bírák ugyancsak a fentemlített kezdőbetűs választók igazolványait adják ki. A graru járásbíró a földszint 11. és 12. számú szobájában a H, R, S, Sch, St és Sz kezdőbetűs, Petrovici Kornél dr. járásbíró az 51. számú szobában a G és Zs kezdőbetűs választók igazolványát adja ki. A járásbíró felhívja a választókat, hogy a piros igazolványukon kívül lehetőleg hozzák magukkal a tavalyi választási igazolványukat is. A hivatalos órák délelőtt 9—12 és délután 4—7 óra között vannak.

Lejátszódott az utolsó felvonás

Grozavescu Traján gyilkos felesége bünperében

Bécs, június 25.

Grozavescu-perben a bíróság tegnap befejezte a tanak kihallgatását. Rendkívül fontos volt Neumann operaénekes vallomása, akitől a gyilkos asszony a tragédia előtt három héttel egyizben megkérdezte, vajjon mi történik vele, ha férjét féltékenysége miatt megöli. Lauterstein berlini színházi ügynök a vádlott asszonyt rendkívül féltékeny természetűnek ismerte és a tragédia napján neki ezt telefonálta:

— Ha a férjem nem visz magával Berlinbe, lelövöm!

Grozavescuné ezeket a reánézve súlyos vallomásokat tagadta. A bizonyítási eljárást Grozavescu Traján Olga nevére hűgának és anyjának kihallgatása fejezte be. Grozavescu Olga kijelentette, hogy sógornője egy alkalommal ezeket mondta:

— Lelövöm az uramat, ha megtudom, hogy megcsal!

Csőd után büntető feljelentés. Két hét előtt a temesvári törvényszék elrendelte a csődöt Drachsler Vilmos temesvári ékszerkereskedő cég ellen. A cég egyik hitelezője, Deutsch Emanuel „erzsébetvárosi” magánzó, most csalásért büntető feljelentést tett Drachsler Imre, a cégtulajdonos fia ellen. A feljelentés szerint Drachsler Imre közvetlenül a cég bukása előtt tőle négyszázezer leies váltókölcsönt vett fel és ezzel szerinte csalást követett el, mert akkor már fizetéképtelen volt a cég. A rendőrség kihallgatta Drachsler Imrét, aki kijelentette, hogy Deutsch megfelelő fedezetet kapott a váltókölcsön és így ő nem követett el büntetendő cselekményt. A rendőrség folytatja a nyomozást.

Charleston-verennyel egybekötött tánc lesz esti 10 órától kezdve a mentők nagy nyári multságán július 3-án a Lunaparkban. A charleston-verennyenél három értékes díj lesz kiosztva.

Lázadás egy francia katonai táborban. Párisból táviratozzák: a bourdlastici katonai táborban a tartalékosok között lázadás tört ki és a párisi haditörvényszék tegnap ítéletet hozott a lázadók felett. Az ítélet szokatlanul enyhe volt, mert mindössze egy tartalékos katonát ítélték el egy esztendői fogházra, mert társait bujtogatta.

Tulprodukción a kereskedelmi pályán. A Romániai Alkalmazottak Szövetsége felhívást bocsátott ki a tanév végével a szülőkhöz, melyben figyelmezteti őket arra a veszélyre, amelyet a kereskedelmi pályán való tulprodukción rejti magában. Jelenleg is óriási a munkanélküliség a kereskedelmi alkalmazottak között és remény sincs rá, hogy megszűnjék. A szövetség ezért felhívja a szülőket, jól gondolják meg, mielőtt gyermekeiket kereskedőtanoncnak adják. Ha gyermekeiket mégis erre a pályára küldik, akkor vigyázzanak a szerződés megkötésénél, hogy gyermekeik jogai megóvassanak.

Peronospora-készülékek, ragasztógummi, kerti felszerelések száma legolcsóbban Scherter Ottonál, Temesvár-Belváros.

Minden magyar arra a listára szavaz, melynek jele

Az orvosszakértők terjesztették ezután elő véleményüket. Az egyik orvosszakértő szerint a vádlott asszony féltékeny természete nem olyan nagymérvű, hogy ezt az állapotot elmebeli defektusnak lehetne minősíteni. Kétségbe vonja, hogy Grozavescuné a gyilkosság pillanatában beszámíthatatlan lett volna. Az a körülmény, hogy a vádlott asszony a revolvermerénylet után öngyilkosságot akart elkövetni, amellel bizonyít, hogy végzetes tettének horderejét teljesen átérte. Hasonló véleményt adott a második orvosszakértő is. Az ügyész ezután a gyilkosságról szóló vadat emberölésnek módosította, mert a vádlott azt erősítette, hogy tettét nem gonosz céllal követte el. A védelem azt igyekezett igazolni, hogy a korlátolt beszámíthatóság miatt a vádlottat nem lehet felelősségre vonni.

Változás a Lugosi Népbank részvénybirtokában. Az intézet részvénybirtokában beállott változás folytán e hó 23-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. és a „Timisiana” Takaré- és Hitelbank Rt. delegáltjai az igazgatóságba és felügyelőbizottságba beválasztatták és pedig az igazgatóságba a Temesvári Bank részéről: Szana Zsigmond vezérigazgató, Nicora Kornél dr., Schiller Gyula, ifj. Szana Zsigmond, a „Timisiana” Takaré- és Hitelbank Rt. részéről: Oprea János vezérigazgató, Cosma Aurél dr., Arsenovici Gyula és Lindner Ármán, a felügyelőbizottságba pedig Heiblein Géza és Gusz János. Az igazgatóságba azonkívül új tagként Ciupe György dr. subprefektus és Petrescu D. Tocineanu őrnagy lett beválasztva.

Ünnepi attrakciók a Lunaparkban délután 2 órától hajnalig. Este elsőrendű jazzband, kitűnő barműsor a vendéglőben. Szabad színpad. Reggelig tánc!

Husz ember tűzhalála. Tókióból táviratozzák: Dzukaszkai városkát a tüzvész teljesen elpusztította. Két óra ház leégett, husz ember meghalt.

Van szüksége disznósírra? Vegyen mentősorsjegyet és ha megüti a 2. főnyereményt, a Lunaparkból hazavihet egy 100 kilós hizott sertést.

Byrd cunctor. Newyorkból kábelezik: Byrd repülő valószínűleg újból elhalasztja tervezett óceánrepülését, mert kedvezőtlen légköri viszonyokat jelentettek neki.

Fővárosi szabás szerint készit modern ruhát kilencszáz leiert Wenczel János uriszabó Bessenyei telep, 10 percre az erzsébetvárosi villamostól.

A Bega áldozatai. Tegnap reggel kilenc órakor a józsefvárosi Eöze evezősegylet klubháza előtt a Bega ismeretlen férfi hulláját vetette ki. A helyszínen megjelent Weisz Feodor dr. tisztí főorvoshelyettes és Danciu Traján kerületi rendőrkommisszár. A hulla személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. A gyárvárosi strandon kifogták Balázs Rozália tizenöt éves leány holttestét. Elszállították a gyárvárosi temető halottaskamrájába.

Öregedik a híres primás. Budapestről táviratozzák: Harminehatodik Rácz Laci, a népszerű cigányprimás, tegnap töltötte be hatvanadik életévét.

Megkerült az eltűnt gimnazista. Vásárhelyi István temesvári hetedikes gimnazista, aki az évvégi vizsga eredménye miatt nem mert hazamenni és akit detektívvel is kerestettek szülei, most önként hazament, mivel a pénze fogytán volt. Vásárhelyi egy barátjának lakásán tartózkodott, mialatt mindenfelé keresték.

Otthonában is eheti a Zsuzsi-büffé finom és változatos kosztját, ha magát abonálja.

Briand felgyógyult. Párisból táviratozzák: Briand külügyminiszter, aki napok előtt eszmőrkiütésben megbetegedett, már felgyógyult és most vidéki birtokán üdül.

Sport

Budapest—Temesvár válogatott mérkőzése. Tegnap este Temesvárra érkezett Budapest válogatott csapata, amely ma a Kinizsivel mérkőzik. A budapestiek a Déli Hírlap által már ismertetett komplett felállításban, Orth hal az élükön, jöttek Temesvárra. Nagyszerű küzdelmet ígér ma délután a két válogatott csapat találkozása. A lelkesedés a mi csapatunknál sokat jelent, viszont a budapesti csapatnál erősen latba esik majd a rutin és az a vágy, hogy a Kinizsit egyszer saját otthonában megadásra bírja. A két csapat felállítása a következő:

Budapest:

Kövágó	Biri	Dudás
Eichbaum	Kvasz	Nadler
Rémái Takács	Orth	Szkvarek
		Opa

Temesvár:

Tánzer	Teleky	Wetzer	Semler	Matek
Teszler	Vogl	Hocksary	Steiner I.	
Steiner II.				

Szó lehet esetleg játékoseseréről, de ebbe minden valószínűség szerint a budapestiek nem egyeznek bele. A mérkőzés előtt a temesvári törpecsapatok, majd Arad—Temesvár ifjúsági válogatottja mérkőznek. A Budapest—Temesvár mérkőzést a bécsi Göbel vezeti le. A pesti csapatot Máriaassy kapitány, továbbá a Magyar Labdarúgó Szövetség részéről Erdélyi Ernő, a profiszövetség részéről pedig Barona Sándor és Schwartz Vilmos kísérte el.

Tisztí kardverseny. Budapestről táviratozzák: Most ért véget a tisztí kardverseny, amelynek győztese Uhlyárik Jenő százados, aki hat győzelmet ért el.

Színház

A nyári színház műsora:

Vasárnap délután négykor: Pílangó főhadnagy.

Vasárnap este kilenckor: Nótás kapitány.

Hétfőn este kilenckor: A Békefy-kabaré vendéjátéka.

Kedden este kilenckor: A Békefy-kabaré vendéjátéka.

POPOL

Láb-ápolókrém és Láb-izzadás elleni

szert. Este lábviz után egy mogyorónyi nagyságu Csanda-fele PODOL-lal lábat jól bemaszszirozza s evvel egy csapásra megszűntette a legmakacsabb lábizzadást, kelletlen szagot, égő érzést, pöfödséget. Lábat üdén, frissen tartja, a járást végtelenül kellemessé teszi. Hatása utóéletellen. Ára 35 L. Kapható gyógyszerárakba és drogeriákban. Készíti Csanda-gyógyszerár, Oradea

A RÉGI ZENÉLŐ ÓRA (Die alte Spieluhr) vendéglőt jul. 1-én átvesszük

Kellemes kerthelyiség. Elsőrangú konyha (házi koszt). Társas összejövetelek és bankettek rendezésére kiválóan alkalmas termék. DREHER HAGENMACHER SÖR naponta frissen csapolva. - A legjobb minőségű HEGYALJAI BOROK olcsón, nagy választékban. VITIAN JAKAB és TÁRSA

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Gleccserek között Svájc legmagasabb csucsán

St. Gallen —

Aki az Appenzeller tartományt valaha meglátogatta, az el van ragadtatva annak természeti szépségeitől, amelyek lépcsőről-lépcsőre tárulnak szemünk elé. Előttünk fekszik a városkák és falvakkal szegélyezett Bodeni-tó, baloldalt az ifjú Rajna kigyózik a messze lapályokon át és ezen lapályokból emelkednek előbb lépcsőzetesen és aztán merészen és erőteljesen a hegyek, egészen a hófedett „Alpensteinkette“-ig, amelynek legmagasabb csúsa az örökös hó régiójában levő „Säntis“.

Alpesi mezők, vérvörös alpesi rózsza flórájukkal, romantikusan fekvő alpesi tavak, vadregényes hegyszakadékok, csörgedező patakok és zuhanó vízesések, tisztaságtól ragyogó kedves falvak mintaszerű svájci házaikkal, dombháti kápolnák, legelésző kecskenyájak és tehéncordák, magasan fekvő tejedék és bete-tejezésül a Säntis hegylánc hócsipkés gerince teszik a tartományt változatos, egyszersmind festői képet alkotva.

A klímája pedig — akárhogy szaladnál utána Svájcban — utólérhetetlen. Reggel a tó felől friss tengeri ájer lengedez, míg este a hegyről langyos szellő huzódik alá. Itt egy Zacherlin gyár is halva születne, mert az egész vidék teljesen rovarmentes, nincs se légy, se szunyog, se pláne, amiért is ezeket — nevetni fog — itt leszögezni kívánom.

A különben elég terjedelmes St. Gallen nekem csak kiindulópont volt és ezért ott szálltam meg egy „Hotel-ingang“ feliratu szállodában.

St. Gallenbe érkezve először is a jó emlékemben levő városban néztem szét. Elmentem a régi ismerős Kohn Blan és Löwy, — bocsanat tévedésemért — Sonnenberg, Grünberg és Rosenberghöz, amelyek itt azonban nem zsidó céget, hanem hegyeket jelentenek, de még jóformán a városban laknak és a villamossal meglátogathatók. A városnak különben is a Rosenbergstrasse a leghosszabb és legszebb utja, amelyet mindkétoldalon végig igen szép kertes villák szegélyeznek.

Hogy elképzelhessék, hogy milyen magasan vezet ez az út, felemlitem, hogy ez a városnak a legmagasabb része, míg St. Gallen maga egyike Európa legmagasabban fekvő városainak, amely még iskolakönyveim szerint a st-galleni és appenzelli kézimunkák gócpontja.

Egy ilyen csipke és kézimunka „gyártására“ berendezett nagy üzemet meg is néztem és amidőn a hat alacsony emeletű raktárban 3-3 m. magasságban felhalmozott árúk sokaságán csodálkoztam, a tulajdonos felvilágosított, hogy ez teljes kétévi produktója, mert a drága svájci frank

miatt semmit eladni nem tudnak. Ez idén egyharmadra redukálta az üzemét, de azért a munkásoknak elbocsájtott kétharmada is megkapja törzs fizetését.

A nap fennmaradt kis részét arra használtam fel, hogy felkapaszkodjak a Lauretára.

Másnapra barátaim elhatározták, hogy felmegyünk a 2504 m. magas „Säntis“ csúcsra. Hiába fogásoltam ki, hogy nincs „bergsteiger“ felszerelés, azzal szereltek le, hogy amilyen merész és fáradságos vállalkozás volt eddig a Säntis megmászása, olyan biztos utak vezetnek ma a hegyesúson felépített szállodához és meteorológiai állomáshoz úgy, hogy jóformán lakkecipőbe is fel lehet menni.

És másnap mint a Kata, táncba is mentem, ha nem is lakkecipőben. A Säntis megmászását tényleg könnyen megközelíthetővé tették, de csak megközelíthetővé, mert a vasut csak a hegy lábáig vezet. Appenzellig fogaskerekekkel is ellátott villamos megy, míg onnan a Säntisvonat visz egyelőre Wasserauig. E vasutak már annyiból is érdekesek, hogy maguk fejlesztik a villamosáramot, amelyből pedig sok kell, mert egy nyári vasárnapon 15-20.000 kirándulót is kell cipelniük a legkülönbözőbb helyekre.

Hogy mennyire ügyelnek a turisták kényelmére, jelezze azon körülmény, hogy pl. Appenzellben az indóház mellett idegenforgalmi iroda és bankház is van postával. Appenzellnek — dacára annak, hogy mezőváros (Flecken) — van azonban „Rathaus“-ja is, ahol állítólag a nagy tanács székel, de helyszíni szemle után megállapíthatom, hogy ott legfeljebb ha padol. Van egy szép kastélya is értékes történelmi muzeummal, továbbá a kapucinus zárdában egy nagy gyűjteménye azokból a világhírű kézhímzések-ből, amelyek ebből a központból indulnak világra. A legszebbje azonban az asszonynépe, amely nagyon szépen is viselkedik. Különösen festői a viseletük ünneplőjükben, amidőn díszes himzett és csipkés pruszlikot öltenek és iromba nagy fehér lepkecsisz van csinos fejükön.

Az állomásra visszatérve azonban pechem volt, mert a Säntis aljához vezető vonalon valami zavar keletkezett és nekem így bizonytalan ideig várnom kellett.

Eppen unni kezdtem a várakozást, amely nem volt éppen kellemes, mert a közeli havasok dacára is 44 fok meleg izzasztott, amidőn egy véletlen egy villamos szerelőköcsit röpitett az ölembe. A vezetőnek nyújtott egy pár szivarral sikerült neki engem arra bírni, hogy vele tegyem meg az utat a „Tatorte“ hegyig, a Säntis aljáig. Most aztán — nevetni fog — nekivágtam a Säntisnek.

Igazán jó uton, egy jóóra alatt elértem az 1143 m. magasságban, szép zöld alpesi völgyben páratlanul bájos környezetben fekvő „Seealpsee“-tavat, amely körül minden oldalon óriási sziklafalak merednek és amelyeket éppen egy pár zerge ugrádozása élénkített.

Rövid uton elértem aztán a vadregényes fekvésű „Wildkirehli“ kápolnát, amely prähistorikus hely nemcsak a legmagasabb (1477 m.) lakóhelye volt a régi kőkorszakbeli európai ősembereknek, hanem a legrégebb ősméretes telepítménye a történelmi svájciaknak. Az ásások bő és roppant érdekes eredményei az appenzelli és st-galleni muzeumokban csodálhatók.

Harmadik ülő állomásom a „Meglialp“ fogadója volt. Mert meg kell jegyezmem, hogy amint a villamos mentén az egész uton mindenütt padok voltak, erre még csak székecskéket sem láttam. Idáig igazán nagyobb erőlködés nélkül, tényleg jó utakon jutottam fel. Innen azonban, az ut utolsó harmada már háromsoraddig tartott, mert nehezen ment a verkli. Igenis verkli, mert ez már valóban kín-torna volt. Meglialpon a kápolnát „Mária z. Schne“ nek nevezték, már ez nem tetszett nekem, de amikor megtudtam, hogy most már a „Grosser Schnee“ és a „Gletscher-Parti“ nevezetű helyeken kell áthaladnom, keserű szemrehányással gondoltam biztató barátom lakkecipőire, bár a hallottak után szép kilátásaim voltak, sőt szép kilátás jutott még a tukszememre is.

Egy-kettőre, már olyan jéggel ereczett hóban botorkáltam, hogy komolyan gondoltam a visszafordulásra, de a célhoz — láthatólag — olyan közel, már szégyeltem magam a megmászatlan Säntissel hazatérni. A legnagyobb energiát szinelve aztán mégis, a Meglialpot messze elhagytam, bár hibe-hóba gurultam, hibe-dühbe gurultam, de mindig — nevetni fog — összedtem magam és ha nem is éppen mint a vad zergék, a fürgék, de négykézláb is kuszam néha tovább, kézlábaimat zsebkendőbe pólyázva. A vadról jut itt eszembe, hogy vadonot új Bally cipőmért jobb szolgálót tett, mint hittem volna és főleg a hóba, kiállotta a tűzpróbát.

A 2504 m. magas csúcsra érkezve aztán — mondjuk a magasztos természet halhatatlanságát dicsőítendő, vagy talán mert a hely Säntis volt, de tény, az, hogy térdre estem és már ebben a hálaadó helyzetben is csodálni keztem az elragadóan felséges panorámát.

A hegylábam alatt elterülő mesés Svájcoország és a látóhatár körüli tengernyi gleccserek és jéghegyek látása után aztán már felemelkedve gyönyörködtem a távolabbiakban. Sőt kimerültségemet is feledve emelkedetten énekeltem a Säntis-szállóban a második kancsó teás rum felhőpíntése után, hogy: „Jaj be magas, jaj be magas ez a vendégfogadó...“

Természetes, hogy ezek után duplán ragyogóan láttam mindent, hogy másti ne is említek, a két Rajnát, a két Bodeni-tavat, a berni alpokat. Alsóausztriát, Bajorországot, Würtembergert stb. És még jó, hogy fentről a hegy-csúcsról néztem a kilátást, maskülönben már a mindenirányban meredeken leeső sziklafalaktól is megijedtem volna.

A csúcsról lépcsőut vezet fel az observatóriumba és a meteorológiai intézetbe, amely épületben van a Svájc egyik legmagasabban fekvő nyilvános sürgőnyhivatala is. Nagy örömmel siettem tehát haza és st-galleni barátomnak küldözgettem dicsőséges bizonyítékát megsürgönyözni.

Aki nem látott engem négykézláb is felkapaszkodni, az már odafönt is bennem látta a könnyed, verbeli turistát, aki a Säntis megmászását tényleg csak egy sétának veszi és sétatottal jön fel, de odalent, még nagyobb volt az elismerés — azoknál, akik nem vették komolyan, hogy komolyan veszem a lakkecipőt, — amikor elmondtam, hogy kedves kis séta volt és hogy úgy mentem fel, mintha csak parkettán jártam volna, vagy legalább is annyiszor csusztam el.

Okulva azon, hogy az ut felfelé csuszos volt, visszafelé már karonfogvást

jöttem, de még így is sikamlós volt.

Amikor aztán megint kutyá melegen leértem és hazajutottam, ez a kutyanyelvem hosszan lógott, amely nyomdafestékre szomszajosan indul ezenel hosszú utjára.

Bergheil!

Jean d'or.

Rendes szintársulat alakul a Magyar Dalárda műkedvelőiből

Temesvár, június 26.

A Temesvári Magyar Dalárda, amely eddig az ének és a zene művelésén kívül nagyszerű műkedvelői színi előadásaival már többször érdemelte ki a közönség tetszését, ezt az utóbbi munkásságát teljesen új alapokra fektette.

A dalárda és zenekar után most alakult meg a Magyar Dalárda harmadik alosztálya: a műkedvelői gárda. Ebből belevonták elsősorban azokat a műkedvelőket, akik az eddigi előadások során már kitűntek, azonkívül Temesvár magyar társadalmának mind-ama férfi és női tagjait, akik a műkedvelői színjátszásra tehetséget és hivatottságot éreznek. A műkedvelői gárda részére külön működési szervezeti szabályokat dolgoztak ki, azonkívül — akárcsak rendes társulatnál — választottak rendezőt, ügyvitelőt, könyvtárost és kelleket is. Kimondták, hogy egy-egy műkedvelőnek csak akkor áll jogában egy rája osztott szerepet visszaadni, ha az tehetségének és természetének nem felel meg, amiről ilyen esetben előbb a vezetőség igyekszik meggyőződni. Más-különbben egyforma lelkesedéssel és odaadással kell még a legkisebb szerepet is eljátszani s mindig azt kell szem előtt tartani, hogy a Magyar Dalárda a magyar kulturát szolgálja. A kötelességüket mulasztó és renitenskedő műkedvelők színházi törvényszék elé kerülnek, amely itélkezik felettük.

A műkedvelői gárda kimondta, hogy ezentul nemcsak az operetteket fogja kultiválni, hanem olykor operákat is színre hoz, feleleveníti a régi jó népszínműveket és sulyt helyez a prózai darabok előadására is. Ez utóbbiak lehetőleg mindig eredeti magyar darabok lesznek. Végül megbeszélték a műkedvelői gárda legközelebbi munkaprogramját is. Legközelebb felelevenítik Molnár Ferencnek a Doktor ur című vígjátékát, továbbá az Erdész-lány című operettet. Az első operaelőadás Mascagni remeke, a Parasztesület lesz, amely a Magyar Dalárda elsőrendű szólóénekeseinek, kórusának és a saját zenekarának közreműködésével az ősz folyamán kerül színre. További nagy célkitűzése a műkedvelői gárdának magyar klasszikus színművek előadása. Ebben a sorozatban az első lesz Katona József Bán bán című ötfelvonásos tragédiája. A műkedvelői gárda rendezői tisztában vannak vele, hogy ezzel milyen nehéz feladatra vállalkoznak, azonban remélik, hogy a szereplők intelligenciája, szorgalma és helyes kiválogatása minden akadályt leküzd és a temesvári magyar közönség szeptember végén már gyönyörködhetik a Bán bán előadásában. Hogy ez a szép terv nem szalmaláng, annak ékes bizonyítéka az, hogy ebből a négy darabból a próbák már szépen folynak.

Mész

detailban és vagon-tételekben
jutányos árban kapható
SCHMIEDT BERNÁT fatelepén
Timisoara I., Aradi-ut.
Telefon 20-20.

Uri szabóóság Kirity József
valódi angol szövetek raktára
Belváros, Szentgyörgy-tér 4,
I. emelet.

Vasárnapi levél a női kalapról és a hajhálóról

▲ levél, amely itt a divatról szól, nem pontosan a nők szőke-barna fejét tárgyalja, hanem azt, ami rájakerül: a kalapot és az ujabban ismét divatbajótt hajhálót.

Nyaralóhelyeken kedvelt viselet a hajháló, amely a rakoncátlan fürtöket megóvjá attól, hogy a szél kénye-kedve szerint széjjelkuszálja. A hajháló előnye mindenestre az, hogy nem gátolja a fej és a haj szellőzését. Mint elfogadott divatcikk sokféle alakban kerül forgalomba a hajháló. Készítik egyszerű horgolással, néha selyempánttal szegik körül, amelyre párta alakban sztnes virágokat himeznek, máskor a nap ellen ellenzővel toldják meg, amely a fej alakjával kiegészítve úgy hat, mint egy zsoke sapka. A hálót pótolja a széles, a ruha színéhez illő selyemszalag, amelyet különösen tennis-játék közben hordanak a hölgyek.

A kalap divatjában kevés a változás. Legáltalánosabb a világos drapp vagy szürke tüzdelt filekalap, kisebb vagy nagyobb peremmel, természetesen hordják a szalmakalapot is. A kis szalmakalapok rendszerint gyöngy-, panama- vagy manilla-szalmából készülnek. Alakjuk kis tok vagy angolos hatást keltő egyszerű, gömbölyű fej, felhajtott vagy lehajtott keskeny peremmel. Diszük a ruha színéhez illő egyszerű szalag, leggyakrabban sötétkék szalag. A szélesebb szalmakalapok a felsorolt anyagokon kívül gyakran készülnek lószórból, színben szintén megegyeznek a ruhával, a diszük gazdagabb szalagdisz és egy-egy nagyobb színes virág. Igen gyakran látni mindenféle formájú szalmakalapokon a cseresznye diszt, a világos piros színtől egészen a feketeig, kisebb-nagyobb, de leginkább nagyobb csomóban. Divat még a georgetteből készült kalap is. Ezek a kalapok szélesebbek, lehelletszerű könnyedséggel kidolgozva. Peremük lágyan lehajlik, diszük a virág. Színük ezuttal is a ruhához alkalmazkodik.

Minden magyar arra a listára
szavaz, melynek jele

A legkiválóbb
**Perlessgloss-
APRETURA,
TALPPOLITUR,**
valamint minden
cipész iparhoz
szükséges vegyi
termékek a
'MERCUR'
készítmények.

Cyártja:
Kozák és Sámson
Cluj, Str. Regina Maria 9. — Telefon 7-59.
Kapható minden jobb bõrüzletben.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Morgó Mackó esetei

Harmincnegyedik fejezet

melyben Morgó nemzetes ur elbucszik a vasuti baktertől, tovább utazik. Muncurkó kiesik a vonatból és az utasok keresésére indulnak, de nem találják

Biz az rettenets éjjeli kaland volt, melynek során a nemzetes ur elvesztette a fejbőrét. Az izgatottságtól csak nagysokára tudott elaludni. Végre azonban mégis csak elnyomta az álmot.

Álmából megint erős kopogtatás zavarta fel. Félálomban azt hitte, hogy ismét a róka kopogtat és ezért mérgesen kikiáltott:

— Nem takarodsz el innen rögyvest, te akasztófára való gazember! Hiába hisz, úgy sem megyek.

A nemzetes ur szavaira haragos hang felelt.

— Hát maradjon itt az ur, na nem akar jönni! Nézze meg az ember! Késő este idehozom és most vissza akarom vinni az állomásra, hogy le ne kesse a vonatot és hálából még gorombáskodik velem.

Kiderült, hogy a vasuti bakter volt odakint és az költötte fel a nemzetes urat mély alvásból. Erre rögtön kiszaladt és kérte, hogy ne haragudjék, mert félreértés van a dologban. Hogy azonban mi az a félreértés, azt Morgó nemzetes uram a világért sem mondta volna el.

A bakter, akinek reggelre már nem fájt a lába, nem is duzzogott. Azt mondta:

— Előfordul néha, hogy az ember félálomban számárságot csinál. Velem megtörtént egyszer, hogy reggel felkeltett az anyósom és félálomban azt hittem, hogy az ördög jött el értem és pofonvágtam.

Aztán bementek a kocsmába, ahol megittak egy-két kupica pálinkát, utána jól megregeleztek, mire a bakter kijelentette:

— Itt az ideje, hogy elinduljunk vissza az állomásra.

A kordét, amelyen jöttek és amely este, mikor az árokba fordultak, eltörtött, reggelre megcsinálta a bognár és így nem kellett az utat gyalog megtenni. A számár a kordé előtt vígan kocogott és Morgó Mackó nemzetes uram és a bakter utközben beszélgettek. Nem is vették észre, hogy az idő eltelt és máris az állomáson voltak.

Az állomáson kivették a raktárból a cókókjukat, a bakternél megváltották a jegyüket és várták a vonatot. A baktertől, aki olyan sok szíveséget tett nekik elbucsztak és mikor a nemzetes ur kezét fogott vele, barátságosan szólt:

— Ha egyszer mifelénk vezet az útja, legyen a vendégem, szívesen látom.

— Köszönöm az invitálást. — válaszolt a bakter, — majd egyszer elmegegyek, csak tessék itthagyni az átrécat az urnak, hogy tudjam, merre keressem.

A nemzetes ur erre a belső zsebéből kivette a bugyellárisát, abból kihuzott

egy névjegyét és odaadta a bakternek:

— Ehole, rajta van a nevem és a lakásom.

A következő pillanatban berobogott a vonat. A bakter segítségével a nemzetes ur és Muncurkó felkapaszkodtak aztán átvették csomagjaikat és alig helyezkedtek el, máris repültek tovább.

Egyszerre aztán észébe jutott a nemzetes urnak valami.

— Muncurkó, olvasd csak meg a csomagokat, hadd lássuk, nem hiányzik-e belőle egy-kettő?

Számlálja Muncurkó a csomagokat s a végén azt mondja:

— Tizenkettő.

Felfortyan erre a nemzetes ur:

— Látszik, hogy számár vagy a számtanból és nem hiába mondta a tanító ur, hogy nem tudsz számolni. Lehetetlen, hogy tizenkét csomag legyen, mikor nekünk csak tizenegy volt. Számláld meg még egyszer, de hibátlanul, mert különben pofont kapsz.

Muncurkó újra végigszámolja az összes csomagokat és a végén újból kijelenti:

— Papa, akárhogy is haragszol, mégis tizenkét csomagunk van.

Dühös lett erre a nemzetes ur. Elővette a zsebéből a noteszét, lapozott benne és egy helyen odabökött az újjával:

— Itt van la! Beleirtam a noteszembe, hogy el ne felejtsem, hogy tizenegy csomagunk van. Tehát világos, hogy nem tudsz jól számlálni. Ennélfogva megérdemled a pofont.

Ezzel egy pofon vágta Muncurkót, hogy annak a feje nagy ütődéssel nekiverődött az ajtónak.

Ez a vasuti kocs, melyben a nemzetes ur és Muncurkó utaztak, olyan régmódikocsi volt, ahol a fülke ajtaja nem a folyósóra nyílt, hanem kifelé.

Amint tehát a Muncurkó feje nagy robajjal nekivágódott az ajtónak, az hirtelen kinyílt. Ez még nem lett volna éppen nagy baj. A nagy baj azonban az volt, hogy a kinyílt ajtón keresztül Muncurkó is kibukott a vonatból. A nemzetes csak azt látta, hogy drága esetéje kihempereg a kupéból és végig gurul a vonat töltésén. Többet már nem látott, mert hiszen közben a vonat tovább robogott.

A nemzetes ur kétségbe volt esve. Az első pillanatban arra gondolt, hogy maga is utána ugrik Muncurkónak. De szerencsére észébe jutott, hogy összeszuzhatja magát. Meg aztán arra is gondolt, hogy ott kint a szabadban, távol minden segítségtől, magukra hagyatva elpusztulhatnak mindketten, ha esetleg sebesülten nem tudnak felkelni. Azért hát lemondott a leugrásról és kihajolva az ajtón torkaszakadtából kezdett kiabálni:

— Segítség! Segítség!

Sok kiabálásra kinyílt a szomszédos fülke ablaka és egy ur hajolt ki rajta megkérdezte:

— Miért kiabál segítségért? Gyilkol-ják talán?

— Még rosszabb is történt ennél! Kicszett az aranyos fiaeskám, a Muncurkó!

— Rántsa meg hamar a vészféket! — tanácsolta a szomszédos ur.

A nemzetes ur nem tudta hirtelileg, hogy mi is az a vészfék, de gondolta, hogy ott lesz valahol a kubéban. Körülnézett és látott is egy fogantyút, amely mellett ez a felírás állott.

— Vészfék.

Teljes erejéből megrántotta és a következő pár perc alatt érezte, hogy a vonat járása lassodik és végre teljesen megáll. Azonnal kiugrott és szaladt a vasuti pálya mentén. A mozdonyvezető és a többi utas is kiugrált a vonatból és kérdezték, hogy mi történt. Az az ur, aki a nemzetes urnak a tanácsot adta, hogy huzza meg a vészféket, megadta a felvilágosítást:

— Egy utasnak kicsett a fia vonatból.

Erre mindenki keresésére indult az elveszett fiunak. Jó darabig mentek visszafelé, azonban Muncurkót sehol sem találták. Már majdnem eljutottak addig a kis állomásig, ahol a nemzetes urék felszállottak, mikor a vonatvezető kijelentette:

— Tovább nem megyünk! Ugy lát-szik, hogy a fiut azért nem találjuk, mert az valószínűleg a vonat kerekéi alá került, melyek apró darabokra tépték.

Több se kellett a nemzetes urnak. Ugy el kezdett sopánkodni és jajgatni, hogy az utasoknak majdnem megszakadt a szívkük, annyira sajnálták. De hát nem volt mit tenni, a vonatot nem hagyhatták ott vesztegelni a nyílt pályán. Meg aztán az utasok folytatni is akarták az útjukat. Valamennyien visszafelé indultak tehát és utközben vigasztalni próbálták Morgó nemzetes uramat.

Mikor elérkeztek a vonathoz, a mozdonyvezető kiadta a jelszót:

— Tessék gyorsan felszállni, mert indulunk! Be kell hozni az elmulasztott időt.

Az utasok felkapaszkodtak és sóhajtozva szállott fel a nemzetes ur is.

Mikor már mindenki fent volt a vonaton, a mozdonyvezető is igyekezett a mozdony felé, hogy felugorjon rá és megindítsa. Abban a pillanatban azonban a mozdony a vonattal együtt a legnagyobb rémületére megindult.

— Szent isten, — kiáltott a mozdonyvezető, — a mozdony magától megindult és bizonyosan ki fog siklani, ha nincsen rajta senki, aki szabályozza a gyorsaságot.

A mozdonyvezetőnek a rémülettől minden haja az égnek állott.

Tusnádfürdő

klimatikus gyógyhely a villa Máriában szobák még előjegyezhetők.

Előszobában (jun.) 50% árkedvezmény.

Bővebbet a tulajd. nosnál

Keller István gyógyszerésznél
Erzsébetváros, Vöröskereszt gyógytár.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpu-dert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerésztárában, a „Fekete Sas-hoz“, I, Szentgyörgy-tér.

Telefon 20-81

„Eclair“ Timişoara WEISZ-palota

Csillárok,

Rádiók,

Dinamók

I z z ó k } szerelési anyagok
Villamos } vasalók
fűzők
porszívók

A C C U M U L A T O R O K

Csillár galvanizálás accumulator javítás és töltés

Felöltőszerű gummikabát 700 lei
Angol szövetgummikabát 1100 lei

Idei gummifürdősapkák 25 leitől kezdve.
Nagy választék mindennemű fürdőcikkben.

Szőnyeg és Linoleumház

Tulajd.: POPPER GYULA IV., Bul. Berthelot (Kossuth-u.) 5. Kobelt-ház. Tel. 18-75

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság

Varrónó, kinek jól bevezetett szalonja van, keresi házasság céljából komoly uriember ismeretségi. Csakis jó állású uriember leveleit kérem „Nem átlag asszony” jellegre a kiadóba.

Alkalmazás

Kezdő fiatal hivatalnok, aki gépirni is tud, felvételt. Ajánlatokat „1500” jellegre a kiadóba.

Házmasternek felvételt fiatal házaspár. Az asszony bejárónőnek. Zimmermann, Erzsébetváros, Teleky-u. 2. (867)

Allást keres

Allást keres hosszú irodai gyakorlattal román, német és magyar, valamint gépirásban perfect. Cim a kiadóban.

Fiatall festékszakmában jártas segéd melletti belépésre állást keres. Cimet kérek a kiadóba.

Lakás

Házaspár 2 szobás butorozott lakást keres gyermektelen, a Belvárosban. Cimeket kérek a kiadóba. (4000)

Butorozott szobát keres intelligens uriember jobb családnál. Ajánlatokat „Butorozott” jellegre a kiadóba.

Adás-vétel

Ocskavasület jól bevezetett, raktárral, szerződéssel, előnyösen eladó. III., Bulev. Carol (Hunyadi-ut) 54. (849)

2 drb Bergere-fotel helyszüke miatt eladó. Hanzlik kárpitos Dózsa- és Csáky-utca sarok. (866)

Pótvonalon levő cipésműhely eladó. Cim a kiadóban. (858)

Utazótáskát vennék priváttól. Cimeket a kiadóba kérek.

Különbé

Társat keresek fodrász üzletémhez 500.000 leiel. Ajánlatokat „Jó megélhetés jellegre” a kiadóba.

Cipészek és szijgyártók figyelmébe!

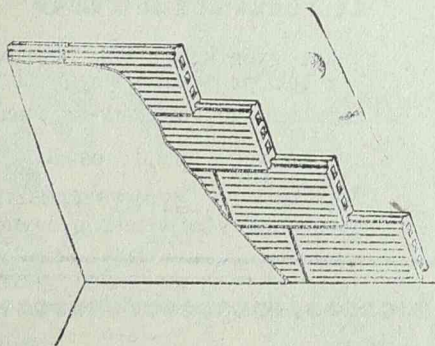
Állandóan nagy raktár az összes kül- és belföldi bőráruban és divatbőráruban Mélyen leszállított árak.

Gerson Klein utóda Eibenschütz Hermann bőrkereskedő, Temesvár-Belváros.

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a Petőfi csárda mellett

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. Ugyanott téglák is kaphatók.

Kérjen ajánlatot!

Hirdetmény.

A temesvári ipari munkaadók szindikátusa a belvárosi Jenőherceg-utca 20. alatti székházára második emeletet épít. Versenyajánlatok akár az egész munkára, akár külön az egész munkálatokra 1927 július 2-án déli 12 óráig Székely László műépítész III. Püspök-ut 13. sz. alatti irodájában nyújtandók be, ahol a tervek és a költségvetés is megtekinthetők.

Boiangeria Bănăţana

Bulevardul Carol No. 62

legjobban és olcsón fest, tisztít vegyileg. Munkák leadhatók Frajti Schön, Józsefváros, Bonnáz- és Kossuth Lajos-utca sarkán, Reiszmosoda, Józsefváros, Török-utca és özv. Pollák Martinné, Gyárvaros, Duschnitz mellett. 227

Az Állami Gyufagyár keres

egy román nemzetiségű

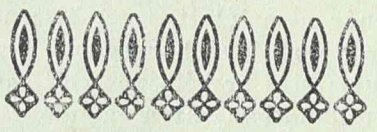
gép- és gyorsírónőt

ki a német nyelvben perfect.

A pályázók jelentkezhetnek okmányikkal a gyár igazgatóságánál f. é. július 2-án d. e. 10 órakor.

KÓRA

müterme
Gyárvaros
Andrássy-ut
4. sz. alatt van.

Építésszek! Vallalkozók! Építetők!

A „Herkules” Göztéglagyár
Részv.-Társ. Timişoara
KÜLÖNLEGESSÉGE:
üreges válaszfaltéglák.

Jobb, olcsóbb, tartósabb mint a gipszfal.
TELEFON: 11-63, 15-48.

Földbirtokosok, gazdák!

Tegyenek kísérletet az **AZOFORM** természetes bakteriumtrágyával mellyel tetemes többtermelést érnek el.

Az **AZOFORM**

bakteriumtrágya az egész világon fényes eredménnyel lesz használva. Számos elismerő oklevél és kitüntetés bizonyítja annak jóságát. A Banaiban eszközözt kísérletek elsőrendű termést eredményeztek.

A rendelések az őszi vetésre már most eszközözendők. Egy doboz ára (1 3/4 holdra) bérmentve utánvétellel 350—Lei.

A rendelésnél a vetemény minősége megjelölendő.

Képviselő: Bana és Arad m. részére.

Ch. SALJO és Társa
Temesvár IV., Pályaudvar-ut

A ZYKLON és HORA-eljárás

a házi, malmi, kerti és mezei kártékony-állatok sikeres pusztítására.

a) A Zyklon-eljárás:

Mi a Zyklon?

Egy bádogdobozban légmentesen elhelyezett kéksavtartalmu és fölszórásra alkalmas anyag, mely fölszórása után a levegővel érintkezésbe kerül, igen veszedelmes mérgeztartalmát gáz alakjában leadja. Rövid 10 perc alatt a gázolás alatt álló helyiség a legkisebb repedésig egy igen erős hatásu, egyenletes kéksavkeverékkel lesz telítve.

Mit nyújt a Zyklon?

Megöli a lisztmolyt minden fejlődési formájában, a petétől a pillangóig. A Zyklon ennél fogva egy valószagos megváltást jelent malomnak és molnárnak egyaránt. Megöli a szalonnabogarat dohánygyárakban, dohánybevéltokban és dohányraktárakban, a rézbogarat kefégyárakban, bőrgyárakban és gyapjufonódákban, a hol is utóbbiakban a gyapjumotringokat és a fonalárut megrágia és tetemes károkat tesz benne. Megöli a házi, illetőleg a ruhamolyt, mely a párnázott butorokban, szőnyegekben és ruhaneműekben nagy pusztításokat végez és megöli a szőrmemolyt szücsmühelyekben és raktárakban, hol pusztításai révén a tulajdonost ugy anyagilag, mint erkölcsileg is megsemmisíteni képes. Megöli a poloskát petéivel együtt. Megöli a patkányokat és egereket malmokban, lakásokban, gyárüzemekben és mühelyekben, a vágóhidakon levő hűtőhelyiségekben stb. stb. Megöl valamennyi kártékony rágcsáló állatot és kártékony férget hajókon, vasuti kocsikban és lakásokban.

Mik a Zyklon-eljárás előnyei?

Nem okoz semmiféle anyagrongálást. Tudniillik: nem rongál meg sem butort, sem berendezési tárgyat, nem támadja meg az arany, ezüst, fém vagy bőrtárgyakat és az élelmiszerekre sem gyakorol semmiféle káros befolyást. Malmok, melyek Zyklonnal lettek gázolva, egy jó minőségű és korlátlan tartosságú árut szállíthatnak, egy molypete nélküli lisztet, mely a vevő részéről minden felszólamlást kizar. A lisztmoly okozta nagy lisztvesztések egy csapásra megszűnnek és a gépekben és szitákban nincs több dugulás. Gyár, mühely, ház, malom vagy lakás 1-2 nap alatt kigázolható és féregmentesen átadható.

Mennyibe kerül egy Zyklon-gázolás?

Olcsóbb, mint az ez idő szerint gyakorlatban levő bármelyik irtó-eljárás, mert a butor és berendezési tárgyakat nem kell kirakni egyetlen helyiségből sem, mert a gázolás nem okoz semmiféle rendetlenséget és főleg, mert az eredmény minden körülmények között biztos.

Ki eszközöl Zyklon-gázolást?

Kizárólag a „Salvarea” önkéntes Mentőtársulat, Timişoara, Belváros. Írásbeli kérézősködés esetén a válaszhoz szükséges postabélyegek mellékelendők lesznek. A Salvarea önkéntes Mentőtársulat egyébként f. évi július hó 1-jével megfogja kezdeni a tervbevett

sorozatos gázolásokat

malmokban, gyárakban, laktanyákban, kórházakban és nagy vállalatokban. Fölvívjuk az érdeklődők szives figyelmét ezen fontos körülményre. Gyors elhatározás esetén még részt vehetnek érdeklődők ezen sorozatos gázolásoknál a jelentkezés sorrendjében.

b) A Hora-eljárás:

Mi a Hora?

Egy 25 vagy 30 cm hosszú, viaszkozott, hengerlaku tokban elhelyezett gázfejlesztésre alkalmas por, melynek gáza nehezebb lévén a levegőnél, melyen lehúzódik a földre és 5 perc alatt a kártékonyak folyosóit és helyiségeit egy erős hatásu gázzal tölti meg.

Mit nyújt a Hora?

Megöli a kártékony rágcsáló állatokat, u. m.: a malom egereket, a házi és mezei egereket, a patkányt, a vakondot, a mezei nyulat, a hörcsögöt, a rókat stb. stb. a legnagyobb biztonsággal.

Hol használható a Hora?

Mezőkön, kerteken, bevetett földeken, folyosókban, raktárakban, pajtákban és istállókban.

Mik a Hora-gázolás előnyei?

Egy egyszerű, könnyen kezelhető és elpusztíthatatlan kis készülék segítségével mindenki maga fejleszheti a szükséges gázmennyiséget. A gázfejlesztő töltények állandóan használatra készek. A gáz semmiféle kihatással nincsen sem a növényzetre, sem az ültetvényekre. Robbanási veszély kizárva.

Mennyibe kerül a Hora-gázolás?

Olcsóbb, mint az ez idő szerint alkalmazni szokott bármelyik irtó-eljárás, főleg azért, mert az eredmény minden körülmény között biztos és mert egy hold földnek sikeres gázolásához 16-20 gáztöltény elégséges.

Hol szerezhető meg a Hora-készülék és a szükséges gáztöltények?

Kizárólag „Salvarea” önkéntes Mentőtársulatnál, Timişoara, Belváros. A mentőtársulat érdeklődőknek készségesen áll rendelkezésére írásbeli megkeresésekre is válaszol, ha a szükséges válaszbélyeg mellékelve van. Sőt hajlandó külön meghívásra egy próba-gázolást foganatosítani, ha az illető a fölmerülő költségeket megtéríti.

Timişoara, 1927 június kó.

„Salvarea” önkéntes Mentőtársulat
Timişoara—Belváros.

Fizessen

elő a Déli Hirnapra,
mert ez a legjobb
legfrissebb, leg-

magyarabb és leg-
olcsóbb bánási újság.
Hatvan lei egy hónapra

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.